

[A. Svensson.]

handlet for denne Sygdom af en Militærlæge, til han søgte Læge herhjemme, har været plaget af denne Sygdom. At ville afvise Sagen med den Begrundelse, at den Sygdom, som har hidført hans Død, ikke behøver at stamme fra Krigen, forekommer efter det i Sagen foreliggende at maatte betegnes som spidsfindigt Juristeri. Spørgsmaalet kan og maa ikke være dette, om Sygdommen behøver at stamme fra Krigen, men alene dette, om det maa anses for overvejende sandsynligt, at den stammer fra Krigen. Kun den sidste Maade at stille Spørgsmaalet paa er en dansk Statsinstitution værdig og stemmende med almindelig dansk Retsfølelse.

Jeg kan for mit eget Vedkommende godkende det Synspunkt, der her er gjort gældende, og jeg vil henstille til den højtærede Socialminister, at Ministeren saa vidt muligt medvirker til Krigsinvalidelovens Haandhævelse i Overensstemmelse hermed.

Jeg skal dernæst omtale den senere Tids Begivenheder nedre ved vor Sydgrænse, Begivenheder, som har vakt stor og berettiget Opsigt, ikke alene herhjemme, men ogsaa i Udlandet. For imidlertid at kunne vurdere disse Begivenheder rigtigt er det nødvendigt kort at klargøre den Udvikling, der har fundet Sted i Grænseområdet fra Genforeningen til Dato. Vi kan da se tilbage paa to tydeligt adskilte Perioder, Tiden fra 1920 til omkring 1926, der for en stor Del er præget af den gamle Spænding mellem Dansk og Tysk, saaledes som den gav sig Udtryk i Aarene før Krigen og selvfølgelig i øget Grad indunder og omkring de slesvigske Afstemninger, og dernæst Tiden fra 1926 til 1933, hvis Præg er national Afspænding og en vis dansk-tysk Tilnærmelse. Der er ikke noget mærkeligt i, at Afstemningerne efterlod Dønninger i Befolkningens Sind, som skulde have Tid til at lægge sig, men det var især Tilfældet Syd for Grænsen, hvor man længe havde vanskeligt ved at anerkende Tilstedeværelsen af et dansk Mindretal, og endnu længere varede det, før man fandt frem til betryggende Former for Behandlingen af dette Mindretal. Men i 1926 skete der en Kursændring, hvilket gav sig Udslag paa flere Maader. Den afdøde tyske Statsmand Stresemann, der var i Besiddelse af megen Indfølelse og psykologisk Forstaaelse, havde paa det Tidspunkt begyndt sin Afspændings- og Tilnærmelsespolitik paa de store udenrigspolitiske Fronter, og denne Politik satte sig ogsaa Spor Nord paa. Det

er almindelig kendt, at der Syd for Grænsen findes en i Afstemningstiden oprettet national-politisk Organisation „Schleswig-Holsteiner-Bund“, svarende omtrent til den danske Grænseforening. Dens første Formand var den daværende Overborgmester, Dr. Todsén i Flensborg. Han var den gamle Tids Mand, derfor blev Foreningen under hans Formandsskab ledet i den gamle Tids Aand. I 1926 lykkedes det imidlertid en Retning, jeg vil kalde „Ny-Schleswig-Holsteinismen“, at faa Overtaget indenfor Foreningen, og til Formand valgtes Professor Dr. Otto Scheel i Kiel, indtil for nylig Rektor ved Kiels Universitet. Professor Scheel er af en helt anden Type, Nordslesviger og paa mødre Side af gammel hjemmetysk Slægt med indgaaende Kendskab til danske og nordslesvigske Forhold. Professor Scheels Tiltræden blev forstaaet som et Systemskifte, og den var det ogsaa. Professor Scheel sammenfattede i en Tale, han holdt i Neumünster, sit Program i følgende: 1) For et kulturelt Arbejde gives der ingen Statsgrænser. 2) Mindretallets Politik maa ikke gaa paa tværs af Rigets Udenrigspolitik. 3) Det danske Mindretal Syd for Grænsen skal behandles retfærdigt. 4) Dansk og Tysk maa kæmpe og kappes med hinanden paa ridderlig Vis. I 1926 fik de Danske syd for Grænsen i Overensstemmelse dermed deres første Mindretalsordning. I 1928 blev den udvidet og forbedret, og den svarer derefter i det hele og store til den danske Mindretalsordning i Nordslesvig. Der kan fra de efterfølgende Aar nævnes en hel Del Ting, snart mere og snart mindre betydningsfulde, som hver for sig fortsætter den Linie, der her er slaaet ind paa. I 1929 havde vi Kiel-Ugen, hvis ledende Mand var Professor Scheels Medarbejder, Formanden for det slesvigholstenske Universitetselskab, Dr. Schifferer. Fra 1930 kan anføres, at i „Flensborg Avis“s Genforeningsnummer til Tiaarsdagen for Genforeningen fandtes en Afhandling om national Selvhævdelse og mellemfolkelig Forstaaelse af Redaktør Ernst Schröder i Flensborg, der indtog og vistnok ogsaa vedblivende indtager Stillingen som en Slags tysk Mindretalskommissær i Grænseområdet. Samtidig fandtes i Bladet „Jydske Tidende“s Genforeningsnummer en Afhandling af den fremtrædende hjemmetyske Akademiker Dr. Lorenz Christensen om Hjemmetyskheden i Nordslesvig. Det samme Aar blev jeg for mit Vedkommende opfordret til sammen med det ærede Medlem Hr. Schmidt at skrive i „Deutsch-Nordisches Jahrbuch“ om Nordslesvig efter Genforeningen, jeg fra